

„Śmierć za ratowanie życia”. Dodatek prasowy [PDF]

Wydawnictwo Oddziału IPN w Krakowie (październik 2021)

W numerze

- **Filip Musiał, *Niełatwe akty heroizmu***

15 października 1941 r. generalny gubernator Hans Frank wydał rozporządzenie o karze śmierci dla Żydów opuszczających getta i osób, które udzielają im pomocy. Odpowiedzialność ponosili nie tylko prawni właściciele mieszkań, domów czy gospodarstw, w których ukrywano Żydów, ale niekiedy wszyscy współmieszkańcy. Za pomoc okazaną Żydom Niemcy mordowali całe rodziny z dziećmi.

- **Anna Czocher, „Bo jesteśmy Żydami”**

W pierwszych latach okupacji nikt nie spodziewał się mającej wkrótce nastąpić Zagłady, niemniej już od jesieni 1939 r. Żydzi zostali poddani represjom wynikającym z prowadzonej przez Trzecią Rzeszę polityki rasowej.

- **Roman Gieroń, *Wykluczyć pomoc***

Z dotychczasowych badań wiemy, że za udzielanie pomocy Żydom na okupowanych ziemiach polskich kilkaset osób zostało zamordowanych. Wobec pomagających stosowano także inne formy represji: areszt, roboty przymusowe, pobicie i utratę

mienia. W wielu takich sytuacjach przyczyną wykrycia faktu pomocy był donos. Badania dotyczące tej problematyki wciąż trwają. Nie znamy ostatecznej liczby osób represjonowanych.

- **Joanna Lubecka, *Żydzi w Europie Hitlera***

We wszystkich okupowanych i zajętych przez Niemców krajach pomoc Żydom była penalizowana, jednak zarówno przepisy prawne, jak i skala karania, a przede wszystkim determinacja niemieckich władz okupacyjnych w ściganiu przejawów wsparcia, były znacząco różne. Różne też były tradycje współżycia między ludnością żydowską a miejscową, gdyż procentowy udział ludności żydowskiej w poszczególnych państwach był bardzo zróżnicowany, co również miało wpływ na skalę i zasięg akcji pomocy.

- **Martyna Grądzka-Rejak, „*Za każdym rogiem czaiła się możliwość końca...*”**

Pobyt po tzw. aryjskiej stronie – ze zmienioną tożsamością umożliwiającą prawie normalne funkcjonowanie – dotyczył nielicznych, głównie mieszkańców wielkich miast. Wielu uciekinierów mogło przetrwać jedynie w ukryciu.

- **Krzysztof Pięciak, *Paczki z Czernichowa***

Cebula, czosnek, smalec, chleb, może inne warzywa i owoce: to spory pakunek. Przygotowanie go to wysiłek dla ludzi, którzy sami niewiele mają. I ryzyko.

PLIKI DO POBRANIA

[Śmierć za ratowanie życia \(pdf, 9.9 MB\) 15.10.2021 10:28](#)